

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

I. ΕΝΝΟΙΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ

- 1. Έννοια της εμπορικής διπλωματίας**
- 2. Σχέσεις μεταξύ παραδοσιακής και εμπορικής διπλωματίας**
- 3. Σχέση εξωτερικού εμπορίου και εμπορικής διπλωματίας**
- 4. Γενικοί και ειδικοί στόχοι της εμπορικής διπλωματίας**

4.1 Γενικοί

- Εθνικό συμφέρον
- Αύξηση της εθνικής ευημερίας
- Διεθνής ανταγωνιστικότητα , εξωστρέφεια
- Διαχείριση της διεθνοποίησης της οικονομίας

4.2 Ειδικοί

- Αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών
- Άνοιγμα (διείσδυση) νέων αγορών
- Διασφάλιση εφοδιασμού εθνικής οικονομίας με κρίσιμα αγαθά και υπηρεσίες
- Προώθηση εθνικών θέσεων σε διεθνείς εμπορικές διαπραγματεύσεις
- Προώθηση οικονομικής ολοκλήρωσης με εξωτερικό
- Προσέλκυση ξένων επενδύσεων

5. Οργάνωση (φορείς) της εμπορικής διπλωματίας

5.1 Κρατικοί

- Πολιτική ηγεσία
- Αρμόδιο ή αρμόδια υπουργεία
- Εμπλεκόμενα υπουργεία
- Πρεσβείες, εμπορικά γραφεία, εμπορικές αντιπροσωπείες

- Ειδικοί οργανισμοί προώθησης εμπορίου

5.2 Επαγγελματικοί-ιδιωτικοί

- Επιμελητήρια
- Ενώσεις επιχειρήσεων
- Μεμονωμένες επιχειρήσεις
- Διεθνή δίκτυα
- ΜΚΟ
- Ιδιωτικά γραφεία

6. Επίπεδα άσκησης εμπορικής διπλωματίας

6.1 Πολυμερές / Διεθνές

- ΠΟΕ
- ΟΗΕ, UNCTAD
- ΟΟΣΑ
- Ομάδα των 7, ομάδα των 20

6.2 Περιφερειακό

- ΕΕ
- Άλλες περιφερειακές ενώσεις

6.3 Διμερές

6.4 Στο εσωτερικό άλλων χωρών

6.5 Σε ειδικούς διεθνείς οργανισμούς

7. Δράσεις-ενέργειες των εμπορικών διπλωματών

- Διαπραγματεύσεις
- Συλλογή, επεξεργασία, αξιολόγηση, διοχέτευση πληροφοριών (γενικών και ειδικών)
- Επίλυση διαφορών
- Προβολή – εικόνα χώρας στο εξωτερικό
- Διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και εμπορικών εκθέσεων
- Προβολή-προώθηση κλάδων ή μεμονωμένων επιχειρήσεων
- Δικτύωση, προώθηση επιχειρηματικών συνεργασιών
- Προετοιμασία, συμμετοχή σε διακρατικές επαφές-συνομιλίες υψηλού επιπέδου
- Συμμετοχή στην εκπόνηση εμπορικών στρατηγικών της χώρας
- Συμμετοχή στην υλοποίηση των εμπορικών στρατηγικών της χώρας

8. Δεξιότητες εμπορικών διπλωματών

9. Προβλήματα και δυσχέρειες στην αποστολή τους

II: Το εξωτερικό εμπόριο και τα εμπορικά συμφέροντα της Ελλάδος

10. Τομεακή και γεωγραφική διάρθρωση του ελληνικού εξωτερικού εμπορίου
11. Τα βασικά εμπορικά συμφέροντα της Ελλάδος και οι Στρατηγικές επιδιώξεις της Ελληνικής εξωτερικής εμπορικής πολιτικής

III. Η οργάνωση της Ελληνικής εμπορικής διπλωματίας

12. Η δομή της εμπορικής διπλωματίας του ΥΠΕΞ

12.1 Πολιτική ηγεσία και Διευθύνσεις

- Υφυπουργός για την Οικονομική Διπλωματία και την Εξωστρέφεια
- ΓΓ Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Εξωστρέφειας (άρθρο 3 του π.δ.84/2019-ΦΕΚ 123 Α').
- Υπηρεσία Αναπτυξιακής Συνεργασίας: ανεξάρτητη αλλά αναπόσπαστη Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, αντίστοιχη των άλλων Γενικών Διευθύνσεων αυτού και υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εξωτερικών.
- Β' Γενική διεύθυνση οικονομικών σχέσεων (Ν 3566/2007: Κύρωση ως Κώδικα του Οργανισμού του Υπ.Εξωτερικών ΒΛ. ΚΑΙ Ν.4451/2017 (422534)
- Διευθύνσεις και Τμήματα

Β' ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

(Οι αρμοδιότητες της Β' Γενικής Διευθύνσεως (Διεθνών) Οικονομικών Σχέσεων του ΥΠΕΞ ρυθμίζονται, κυρίως, στο ΠΔ 25/10.2.2006)

B1 Δ/νση - Στρατηγικού σχεδιασμού, ηλεκτρονικής διαχείρισης πληροφοριών, Σχεδίων Δράσης οικονομικής διπλωματίας και Συντονισμού Γραφείων ΟΕΥ

B2 Δ/νση - Οικονομικών σχέσεων με χώρες Βαλκανικής, Ρωσίας και λοιπές χώρες ΚΑΚ & παρακολούθησης ΟΣΕΠ και ΠΑΙ

B3 Δ/νση - Οικονομικών σχέσεων με χώρες Β. Αφρικής, Μ. Ανατολής και χώρες Κόλπου

B4 Δ/νση - Οικονομικών σχέσεων με χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης, Β. Αμερικής, ΕΟΧ, Ωκεανίας, Ιαπωνίας και Ελβετίας

B5 Δ/νση - Οικονομικών σχέσεων με χώρες Κεντρικής & Νότιας Αμερικής, Υποσαχαρικής Αφρικής και Ασίας

B6 Δ/νση - Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών, Νομισματικών Υποθέσεων, Αποζημιώσεων & Ειδικών Θεμάτων

B7 Δ/νση - Διεθνών Ενεργειακών Θεμάτων

B8 Δ/νση - Επιχειρηματικής Ανάπτυξης, διοργάνωσης επιχειρηματικών αποστολών, Συνήγορος Αγοράς και εκπαίδευση-επιμόρφωση

▪ **Παράδειγμα: B2 Δ/νση - Οικονομικών σχέσεων με χώρες Βαλκανικής, Ρωσίας και λοιπές χώρες ΚΑΚ & παρακολούθησης ΟΣΕΠ**

Η Διεύθυνση έχει ως αρμοδιότητες:

- ▶ Τη μελέτη και την υποβολή προτάσεων με σκοπό την ανάπτυξη των διμερών οικονομικών σχέσεων με τις εν λόγω χώρες.
- ▶ Τη διαμόρφωση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου οικονομικής συνεργασίας δια μέσου της σύναψης συμφωνιών.
- ▶ Την παρακολούθηση και το χειρισμό θεμάτων εμπορικής, οικονομικής και τεχνικής συνεργασίας.
- ▶ Την προπαρασκευή των εργασιών των διακρατικών επιτροπών και την ευθύνη των διμερών διαπραγματεύσεων.
- ▶ Την παρακολούθηση και το χειρισμό διασυνοριακών θεμάτων σε συνεργασία με τους καθ' ύλη συναρμόδιους φορείς.
- ▶ Την παρακολούθηση της εξέλιξης των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων σε συνεργασία με τις πρεσβευτικές και προξενικές αρχές και τα Γραφεία Ο.Ε.Υ., άλλα Υπουργεία ή Υπηρεσίες και ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς. Την εισήγηση προτάσεων προς τη Β1 Διεύθυνση για την εκπόνηση Σ.Σ.Δ. και Ε.Σ.Δ.

I. Τμήμα Οικονομικών Σχέσεων με χώρες Βαλκανικής

Το Τμήμα έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- ▶ Την προώθηση των διμερών οικονομικών σχέσεων με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία, Βοσνία - Ερζεγοβίνη, Κροατία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σερβία και Μαυροβούνιο), Βουλγαρία, Ρουμανία και Τουρκία.
- ▶ Την παρακολούθηση όλων των ευρωπαϊκών ή διεθνών χρηματοδοτικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων, που αναπτύσσονται στις χώρες ευθύνης τους.

- ▶ Την παρακολούθηση της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (Ε.Σ.Ο.Α.Β.).
- ▶ Την παρακολούθηση και συμμετοχή στην Πρωτοβουλία Αδριατικής και Ιονίου.
- ▶ Την παρακολούθηση του Συμφώνου Σταθερότητας.

II. Τμήμα Οικονομικών Σχέσεων με Ρωσία, λοιπές χώρες Κ.Α.Κ. και παρακολούθησης Ο.Σ.Ε.Π.

Το Τμήμα έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

- ▶ Την προώθηση των διμερών οικονομικών σχέσεων με τη Ρωσία και λοιπές χώρες Κ.Α.Κ. (Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Γεωργία, Καζακστάν, Κιργισία, Λευκορωσία, Μολδαβία, Ουζμπεκιστάν, Ουκρανία, Ρωσία, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν).
- ▶ Την παρακολούθηση των εργασιών του Ο.Σ.Ε.Π. και την εκπροσώπηση στις συναντήσεις/επιτροπές.
- ▶ Την παρακολούθηση της Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) για τη Νέα Γειτονία.
- ▶ Την παρακολούθηση όλων των ευρωπαϊκών ή διεθνών χρηματοδοτικών και αναπτυξιακών προγραμμάτων, που αναπτύσσονται στις χώρες ευθύνης τους.

12.2 Κλάδος Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

- Εντάχθηκε στο Υπουργείο Εξωτερικών το 2003 μετά τη μεταφορά στο Υπουργείο Εξωτερικών των υπηρεσιών του τότε Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας
- Στελεχώνεται από αποφοίτους του διετούς φοίτησης Τμήματος Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης
- Οι υπάλληλοι αυτού του κλάδου υπηρετούν στις αρμόδιες για τις οικονομικές σχέσεις Διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας

και στα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων των Πρεσβειών και των Γενικών Προξενείων

12.3 Τα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

- Τμήματα των διπλωματικών ή έμμισθων προξενικών αρχών, έχουν ως κύρια αρμοδιότητα τη διασφάλιση, υποστήριξη και προώθηση των ελληνικών οικονομικών και εμπορικών συμφερόντων στο εξωτερικό.
- 59 Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων σε χώρες με ιδιαίτερο οικονομικό και εμπορικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Επίσης λειτουργεί Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων στην Θεσσαλονίκη, για την εξυπηρέτηση των επιχειρηματιών της Βόρειας Ελλάδας.
- Παρακολουθούν και αναλύουν την γενική οικονομική κατάσταση και τις οικονομικές εξελίξεις των κρατών της περιφέρειας αρμοδιότητάς τους.
- Μελετούν την παραγωγή, το εξωτερικό εμπόριο και τις διεθνείς συναλλαγές των χωρών της αρμοδιότητάς τους σε σχέση με την παραγωγή και το εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας.
- Ερευνούν συνεχώς και μεθοδικά την αγορά των χωρών της αρμοδιότητάς τους, ώστε να αξιοποιηθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό οι δυνατότητες προώθησης ελληνικών προϊόντων.
- Παρέχουν κάθε δυνατή διευκόλυνση για την προσέλκυση αλλοδαπών επενδύσεων στην Ελλάδα και εισηγούνται τα αναγκαία προς τούτο μέτρα.
- Καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την προώθηση των ελληνικών επενδύσεων στο εξωτερικό.
- Συμβάλουν στη συγκρότηση συλλογικών φορέων και ομάδων στήριξης των ελληνικών οικονομικών συμφερόντων

και την προώθηση της επιχειρηματικής συνεργασίας μεταξύ ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων, ειδικότερα σε ζητήματα σύστασης και λειτουργίας μεικτών επιχειρήσεων στην αλλοδαπή, μεταφοράς τεχνολογίας, υπεργολαβιών, συμπαραγωγής προϊόντων, αντισταθμιστικού εμπορίου και τουριστικής πολιτικής.

- Παρακολουθούν και μελετούν τις τάσεις και εξελίξεις του διμερούς εμπορίου με τις χώρες αρμοδιότητάς τους
- Ενημερώνουν την Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΞ για μέτρα οικονομικού, εμπορικού ή δημοσιονομικού χαρακτήρα που μελετώνται ή λαμβάνονται από τις χώρες της αρμοδιότητάς τους και αφορούν στο εξωτερικό εμπόριο, στη σύναψη διεθνών οικονομικών και εμπορικών συμφωνιών, στις εμπορικές συμβάσεις και στην τελωνειακή νομοθεσία.
- Μεριμνούν για την ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών με στόχο τη συνεχή και προοδευτική αύξηση των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων.
- Προβαίνουν στις αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σύναψη συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και των χωρών της αρμοδιότητάς τους, υποβάλλουν σχετικές προτάσεις και συμμετέχουν στις εμπορικές διαπραγματεύσεις με τις χώρες αυτές.
- Διοργανώνουν συνέδρια, συμπόσια και ημερίδες με σκοπό την προβολή των δυνατοτήτων και προοπτικών της ελληνικής οικονομίας, την ανάπτυξη σύγχρονων μορφών επενδύσεων, μεταφοράς τεχνολογίας και επιχειρηματικής συνεργασίας και την ανάπτυξη επιχειρηματικών σχέσεων στις χώρες της αρμοδιότητάς τους.
- Παρακολουθούν, καταγράφουν και ενημερώνουν για ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα τεχνικής, οικονομικής συνεργασίας, ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας, καθώς και για διαγωνισμούς κρατικών προμηθειών και δημόσιων έργων.

- Παρέχουν κάθε χρήσιμη πληροφορία στους ελληνικούς εμπορικούς οίκους για εισαγωγικούς και εξαγωγικούς οίκους της περιφέρειάς τους, καθώς και κάθε δυνατή συνδρομή για την τοποθέτηση των προϊόντων τους.
- Μεσολαβούν για την επίλυση εμπορικών διαφορών μέσω διαιτησίας και επιδιαιτησίας ή του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου.
- Διοργανώνουν εμπορικές και επιχειρηματικές αποστολές από και προς τη χώρα αρμοδιότητάς τους.
- Προβαίνουν στις αναγκαίες ενέργειες για την προστασία των δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας των ελληνικών επιχειρήσεων και ιδιωτών και υποβοηθούν στις πράξεις και συμβάσεις μεταφοράς τεχνολογίας προς όφελος της ελληνικής οικονομίας.
- Μελετούν και εισηγούνται για την οργάνωση εκθέσεων ελληνικών προϊόντων, για την εγκατάσταση μόνιμων ή προσωρινών εκθετηρίων στις χώρες της αρμοδιότητάς τους, καθώς και για την προβολή και διαφήμιση των εξαγωγίμων ελληνικών προϊόντων με τα πιο πρόσφορα μέσα.
- Μελετούν, παρακολουθούν και εισηγούνται επί θεμάτων αγροτικής πολιτικής και αγροτικής συνεργασίας, βιομηχανικής πολιτικής και συνεργασίας, πολιτικής επικοινωνιών και συνεργασίας στον τομέα των επικοινωνιών, πολιτικής έρευνας και τεχνολογίας και συνεργασίας στους εν λόγω τομείς, τουριστικής πολιτικής και συνεργασίας, πολιτικής και συνεργασίας σε θέματα χερσαίων, θαλάσσιων και εναέριων μεταφορών, καθώς και επί άλλων συναφών πολιτικών και συνεργασιών.
- Παρακολουθούν και υποστηρίζουν εν γένει την εκτέλεση του Ελληνικού Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (ν.2996/2002, ΦΕΚ 62 Α΄) καθώς και των προγραμμάτων της και υποβάλλουν μελέτες και εισηγήσεις

για νέες δράσεις επί θεμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας και ειδικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων.

- Υποστηρίζουν την Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ.) που έχει συσταθεί με το άρθρο 18 παρ.1 του ν.2731/1999 (ΦΕΚ 138 Α΄) κατά την εκτέλεση των προγραμμάτων της και υποβάλλουν μελέτες και εισηγήσεις για νέες δράσεις επί θεμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας και ειδικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων.

13. Λοιποί κρατικοί φορείς

13.1 Ο Οργανισμός Enterprise Greece

- Αποτελεί εξέλιξη της «Επενδύστε στην Ελλάδα Α.Ε.» (Invest in Greece) - στην οποία ενσωματώθηκε και ο «Ελληνικός Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» (Ο.Π.Ε. Α.Ε.)
- Ο αρμόδιος εθνικός φορέας, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εξωτερικών για την προσέλκυση επενδύσεων στην Ελλάδα και την προώθηση εξαγωγών, με στόχο να προβάλλει τη χώρα ως σημαντικό στρατηγικό εταίρο παγκοσμίως.
- Προσέλκυση επενδύσεων στους τομείς: τουρισμός, ενέργεια, τρόφιμα και αγροτική παραγωγή, εφοδιαστική αλυσίδα, τεχνολογία πληροφορικής και επικοινωνιών, περιβαλλοντική διαχείριση και επιστήμες υγείας.
- Στενή συνεργασία με τις ελληνικές Πρεσβείες στο εξωτερικό, καθώς και με τα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
- Στον τομέα των επενδύσεων:

- Προσελκύει, υποδέχεται, προωθεί, υποστηρίζει και διατηρεί επενδύσεις στην Ελλάδα.
- Προωθεί την Ελλάδα διεθνώς ως ελκυστικό επενδυτικό προορισμό εφαρμόζοντας στρατηγικές εξωστρέφειας μέσω δράσεων διεθνούς marketing και ενημερωτικών εκδηλώσεων.
- Υποδέχεται, αξιολογεί και υποστηρίζει τις Στρατηγικές Επενδύσεις (Fast Track)
- Συνδράμει τους επενδυτές με την Υπηρεσία του Διαμεσολαβητή του Επενδυτή
- Πληροφορεί τους επενδυτές για το ισχύον θεσμικό, νομικό, φορολογικό και οικονομικό πλαίσιο.
- Υποστηρίζει τους επενδυτές στην εξεύρεση χρηματοδότησης.
- Συνεργάζεται με τους κατάλληλους εγχώριους και διεθνείς οργανισμούς με στόχο την προώθηση της Ελλάδας ως επενδυτικού προορισμού.

• Στον τομέα του εμπορίου:

- Προωθεί τις εξαγωγές ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών μέσω δράσεων διεθνούς marketing και εκδηλώσεων.
- Παρέχει υποστήριξη στους Έλληνες παραγωγούς και παρόχους υπηρεσιών με έγκυρη πληροφόρηση, καθοδήγηση και διάθεση πόρων, ώστε να επιτύχουν καλύτερη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές.
- Λειτουργεί ως σύνδεσμος ανάμεσα σε εξαγωγείς και επιχειρηματίες με στόχο την ανεύρεση κατάλληλων συνεργατών από όλον τον κόσμο.
- Μεριμνά για την παρουσία ελληνικών εταιριών σε συνέδρια, διεθνή φόρα και διεθνείς θεματικές εκθέσεις.
- Υποδέχεται επισκέπτες και αντιπροσωπείες από το εξωτερικό.
- Ενημερώνει ξένους αγοραστές σχετικά με την εξαγωγική δυναμική της Ελλάδας και την ελληνική αγορά.
- Συνεργάζεται με τους κατάλληλους οργανισμούς, εγχώριους και διεθνείς, με στόχο την προώθηση των ελληνικών εξαγωγών.

13.2 Μη κρατικοί φορείς

- Επιμελητήρια
- Επιχειρηματικές ενώσεις
- Σύνδεσμοι εξαγωγέων-εισαγωγέων
- Λοιποί

14. ΣΥΜΠΕΡΑΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ